

moderne tekstbehandling som brukes for å sette dagens trykksaker har sine sterke sider, men å dele ord riktig har man enda ikke perfektionert helt. En del trykkekfeil kan også virke skjemmende for et så betydningsfullt verk.

Når det gjelder enkelte av de faktiske opplysninger om hendinger jeg har førstehånds kjennskap til, må jeg få komme med enkelte supplerende bemerkninger.

Selv om luftvernalarmen muligens først gikk kl 0417 9 april 1940, husker jeg at første flyalarm i Oslo gikk kl 0020 (side 215). Det er gitt to forskjellige kaliberangivelser for 25 pdr. Den riktige (87.6 mm) finner vi på side 52 og ikke på side 227. Artilleriregimentet i Tysklandsbrigaden flyttet fra Holzminden til Flensburg høsten

Svinepeistesten foregikk i 1949 og Svinepelsen ble introdusert av AR 491.

OCTU er omtalt både for FA og KA, men med stedsangivelse bare for KA. Feltartilleriets kadetter gikk først gjennom et Pre-OCTU i Wrotham, Kent av varierende lengde etter testing, så et Basic OCTU i Aldershot som varte 8 uker og til slutt 6 måneders artilleriutdannelse på Artillery OCTU i Deepcut.

Når dette er sagt, er det for å supplere et verdifullt verk for Forsvaret og Artilleriet. Et kildeskrift til nytte og glede både for oss gamle tollerister og for de kommende generasjoner som skal føre arven videre.

Ole Miøen

Norsk avhandling om Indokina

Stein Tønnesson:
«1945 – Declanchement de la guerre d'Indochine»
L'Harmattan, Paris 1967. 270 s.

Det må være første gang en nordmann får utgitt et historisk arbeide om Indokina på et fransk forlag. Historikeren Stein Tønnessons avhandling om utbruddet av krigen i 1946 baserer seg på en minutiøs gjennomgang av til dels nye aktstykker fra franske og engelske arkiver og resultatet er vurdert så godt at det har fått plass til og med i en fransk ramme, der temaet er sømfart i et utall bøker allerede. Utgivelsen skjer med støtte fra Forskningsrådet.

Når man overveier de enorme ødeleggelser og tragedier som 30 års krig i Indokina førte med seg, har det stor historisk interesse å kartlegge utviklingen som provoserte krigsutbruddet i desember 1946 mellom de franske styrker og Vietminh. Hadde man i Paris visst hva som skulle komme de påfølgende år, ville det vel vært lagt mer energi inn i gjennomføringen av den avtale som var inngått med Ho Chi Minh i Paris 3 måneder før, men som begge parter søkte å utnytte maksimalt til sin fordel. Imidlertid var det også en tredje part, de antikommunistiske nasjonalistene, som særlig i det sydlige Vietnam ivret for at forståelsen med Hanoi skulle ryke.

Av disse grunner er det vanskelig å se hvordan krigen kunne vært unngått, skriver Tønnesson, som mener at hovedkilden til konflikten er å finne i Nam Bo, det vil si Syd-Vietnam eller Cochinchine, hvis status ikke var entydig presisert i avtalen mellom Hanoi og Paris. Det paradoksale er at

en deling av landet, som ville ha løst problemet iallfall foreløpig, fant sted åtte år senere, i 1954, da begge parter ga etter under Geneve-konferansen,

Tønnesson forteller utførlig hva som skjedde fra uke til uke i det skjebnessvangre året og avhandlingen kan leses som et eksempel på mislykket krisehåndtering. Selv om fremsynet og resignasjonen overfor avkoloniseringen som måtte komme, hadde vært større i Paris, begriper vi at regjeringen ikke kunne overlate spillet til Ho Chi Minh alene, av hensyn til de øvrige politiske pretendentene. Desuten hadde den kalde krig begynt å gjøre seg gjeldende. Men hadde Paris resignert overfor en deling av Vietnam i 1946, slik det under andre omstendigheter skjedde i Korea, ville kanskje den senere tragedie vært unngått.

Eller ville den ikke i noe fall? Også i Korea kom krigen, tross delingen, og det gjorde den en gang til i Vietnam – etter delingen der. Kanskje nærmer vi oss derfor kjernen i tragedien ved å se på den ideologiske komponenten. Avkoloniseringen i Vietnam, og Indokina i det hele, ble komplisert gjennom det kraftige innslag av kommunistisk maktpolitikk som kom til å dominere den antifranske bevegelsen.

Man kan vel regne med at Ho Chi Minh ville ha blitt en asiatisk Tito om han hadde fått seg overlatt hele spillet i 1946. Men om det hadde gjort fremtiden lysere for indokineserne, vil vi aldri få vite.

Tønnesson arbeider videre med sitt tema, med vekt på stormaktenes holdning til konflikten som kom til å oppta en hel verden i flere tiår.

Frank Bjerkholt

SKYTING?

SPØR OSS:

RANO

salgskontor for A/S Rauloss Ammunisjonsfabrikker og A/S Norma Prosjektillfabrik.
Postboks 40, Refstad, Oslo 5. Tlf. 22 87 90.